

Vrijheidslunch is een vrolijk samenzijn, met soms zware gesprekken: 'Opa praatte niet over de oorlog' | ADUN 6 mei 2024 | Emma Thies 05-05-24, 16:03

▲ De Vrijheidslunch op het Berlijnplein in Utrecht. © Foto Ruud Voest

Warme maaltijden en kleurrijke eettafels, met daaraan tafelgasten van allerlei afkomsten. Het is een vrolijk tafereel op 5 mei, op het Utrechtse Berlijnplein. Maar achter vrijwel iedere tafelganger gaat een verhaal schuil, blijkt al snel. Over oorlog, conflict - en soms over trauma. „Opa praatte niet over de oorlog, dat kon hij niet.”

Abdulkarem Majeed (21) kijkt tevreden om zich heen, terwijl het merendeel van de buurtbewoners zich op de eerste maaltijd van de dag stort. De Irakese Koerd helpt vandaag mee als vrijwilliger. Hij weet als geen ander hoe het is om uit een land te komen waar conflict woedt en is zich zeer bewust van wat Nederland dit weekend herdenkt. „In mijn eigen land wordt ook veel gevochten. Des te mooier om te zien hoe iedereen hier nu samen kan zitten. In vrede”, merkt hij op.

Zo'n 250 mensen schuiven vandaag aan bij de zogeheten 'Vrijheidslunch' onder de perronkappen op het Berlijnplein in Leidsche Rijn. Naast kommen soep staan er gerechten uit het Midden-Oosterse, kaasjes, brood en een hoop live-acts op de planning. Ook worden er verhalen verteld over de oorlog - in, en buiten Nederland - en hoopt de organisatie vooral dat buurtbewoners aan tafel het gesprek met elkaar aangaan.

De Vrijheidslunch op het Berlijnplein in Utrecht © Foto Ruud Voest

‘Houd mijn hart vast’

Judith Danielsen (60) en dochter Lizzy (32) zitten aan de kop van één van de lange tafels en werken hun eerste happen soep naar binnen. Het tweetal komt uit Leidsche Rijn en kwam vandaag bij de lunch terecht via het vrijwilligerswerk van Judith. „Maar ik heb het altijd belangrijk gevonden om te herdenken. Even stilstaan, een krans leggen. Dat heb ik ook op mijn kinderen overgebracht.”

Ze vervolgt: „Mijn moeder is geboren in de oorlog, mijn grootouders hebben 'm bewust meegemaakt. Dat zijn dingen die je altijd blijft merken. Mijn grootmoeder was doodsbang geweest tijdens het bombardement. Jaren later moesten alle stekkers er nog uit als het onweerde, zo bang was ze voor die harde knallen. De angst bleef. Juist omdat ik me zo bewust ben van het leed van toen, maak ik me druk om wat er nu speelt. Dat zien we nog beter, van nog dichterbij, door alle multimedia. Ik houd mijn hart soms vast voor de volgende generaties.”

We hopen ook dat mensen aan elkaar vertellen hoe zij vrijheid beleven, of dat zij elkaar iets bij kunnen brengen

Bas Meijer (organisator)

Organisator Bas Meijer hoopt het van harte - dat tafelgangers dit soort gesprekken met elkaar voeren, vandaag. „Zo'n festival in Park Transwijk is natuurlijk geweldig, maar met deze maaltijd hopen we wat meer ruimte te bieden voor verdieping. Tuurlijk: het is een feest. Met lekker eten muziek. Maar we hopen ook dat mensen aan elkaar vertellen hoe zij vrijheid beleven, of dat zij elkaar iets bij kunnen brengen - bewust maken”, zegt Meijer.

De Vrijheidslunch op het Berlijnplein in Utrecht © Foto Ruud Voest

‘Opa kon er niet over praten’

Bij wie het gesprek vandaag in ieder geval wordt aangewakkerd is de familie Go-Van Buren. Moeder Mei Li (47) zit met haar zoons Victor (12), Oscar (14) en Tristan (17) aan tafel. De lunch zet het gezin aan het denken, met name over het verleden van hun eigen familie. „Mijn opa en oma waren tien dagen getrouwd toen de oorlog uitbrak. Mijn opa werd toen arts in het

Jappenkamp”, zegt Go.

„Hij hield het daar nog redelijk uit vanwege zijn functie, maar het was zwaar. Je moest al blij zijn als er iets te eten was. Hij kreeg vaak restjes, die hij dan ook deelde met anderen. Mijn opa is daar hard geslagen en kwam daardoor ook half doof uit het kamp.”

„Ik vind de oorlog en alles over de oorlog heel interessant. En de verhalen die ik er hier vandaag over hoor, ook”, zegt de 14-jarige Oscar. Hij en zijn broers kennen de verhalen van hun inmiddels overleden overgrootouders maar al te goed. Moeder Go: „Ja, die verhalen van oma kwamen altijd weer terug. Zij vertelde veel over die tijd. Opa niet. Opa praatte niet over de oorlog, dat kon hij niet.”

De drie jongens knikken voorzichtig. Dat snappen ze wel.